

Назва курсу	CSBLA02: Медіаграмотність
Викладач	Рибак І.В.
Профайл викладача	https://www.krok.edu.ua/ua/pro-krok/spivrobotniki/ribak-irina-viktorivna
Контактний телефон	044 450 14 54
E-mail	RybakIV@krok.edu.ua
Консультації	Згідно з розкладом (online), MS Teams

Коротка анотація до курсу

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів готовності до свідомого існування у медіасередовищі та органічної інтеграції в медіакультуру через формування критичного відношення до аудіовізуального продукту, перетворення себе із споживачів аудіовізуального продукту у свідомих і творчих користувачів мас-медіа, вироблення імунітету до маніпулятивної дії, створення умов для забезпечення інформаційної безпеки для свідомих громадян суспільства.

Завдання дисципліни:

- виробити навички медіаімунітету особистості, який робить її здатною протистояти агресивному медіасередовищу, забезпечує психологічне благополуччя при споживанні медіа-продукції, що передбачає медіаобізнаність, уміння обирати потрібну інформацію, захищатися від потенційно шкідливої інформації з урахуванням прямих і прихованих впливів, розпізнавати маніпулятивну медіаінформацію;
- сформувати практичні навички рефлексії і критичного мислення як психологічних механізмів медіаграмотності, які забезпечують свідоме споживання медіа-продукції на основі ефективного орієнтування в медіапросторі та осмислення власних медіапотреб, адекватного та різнобічного оцінювання змісту і форми інформації, її повноцінного і критичного тлумачення з урахуванням особливостей сприймання мови різних медіа;
- використовувати освітні медіапродуктів у професійній діяльності майбутніх здобувачів освіти для формування полікультурної карти світу учасників освітнього процесу, реалізації власних життєвих завдань, покращення якості міжособової комунікації і приязності соціального середовища, налагодження ефективної мережевої комунікації і якості життя в значущих для особистості спільнотах;
- вивчити вплив різних медіазасобів на учасників освітнього процесу та можливих наслідків їх негативного впливу.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- роль медіа в формуванні полікультурної картини світу та освітньому процесі закладів вищої освіти;
- функції і класифікацію засобів масової інформації по способу передачі інформації і по каналам сприйняття;
- негативні тенденції, що створюють засоби масової інформації (дезорієнтація особистості, крайній негативізм, надлишковий оптимізм тощо);
- соціальні аспекти девіації як форми соціальної дезадаптації студентської молоді;
- принципи, засоби, методи збору, систематизації, узагальнення і використання аудіовізуальної та друкованої інформації;
- принципи маніпулювання свідомістю споживачів аудіовізуальної інформації, основні види маніпуляцій, способи протидії маніпуляцій;

- правила культури спілкування в інформаційному суспільстві та методи захисту від можливих негативних впливів у процесі масової комунікації;
- мову медіатекстів, специфіку жанру й вид медіа-тексту, коди, що використовуються медіа (кадр, ракурс тощо), особливості аналізу та інтерпретації медіатексту з погляду аудиторій, що належать до різних культур, віку, освітніх і соціальних рівнів і т. д.;

Вміти:

- виявляти маніпулятивний контенту медіа;
- розшифровувати та використовувати закодовану в медіаповідомленнях інформацію: «читати», ідентифікувати й обговорювати аудіовізуальні тексти, у тому числі, пов'язані з мовою медіа (ракурс, план, колір, звук і т. д.), виокремлювати головну думку медіатексту, виражати думки з приводу його змісту (точність, доречність, упередженість тощо) і форми;
- пояснювати, як комунікаційна інформація співвідноситься з кодами й умовностями медіа, визначати різницю між реальною подією та її відображенням на телебаченні і в кіно, оцінювати ефективність маніпулятивного впливу;
- застосовувати раціональні методи пошуку, відбору, систематизації та використання аудіовізуальної та друкованої інформації;
- здійснювати перевірку та класифікацію джерел інформації;
- поєднувати традиційні методи навчання з мультимедійними засобами подачі інформації, засобами масової інформації;
- використовувати аудіовізуальну інформацію для сприйняття світу та взаємодії з соціумом;
- характеризувати соціальну інформацію за такими ознаками, як доступність, кількість, цінність, зміст, об'єктивність, адекватність, достовірність, точність, оперативність, надійність та ін.;
- розпізнавати гіперболізовані ознаки медіаповідомлень та пояснювати мету їх демонстрування;
- орієнтуватися в сучасному медіапросторі, розуміти основні принципи функціонування різних видів масової інформації;
- розрізняти інформацію за рівнем впливу на особистість, аналізувати й оцінювати медіаповідомлення;
- розуміти та усвідомлювати наслідки впливу різних видів медіа на психіку особистості та суспільства в цілому;
- виробляти імунітет до маніпулятивної дії та створювати умови інформаційної безпеки.
- володіти: здатністю будувати ефективну комунікацію на рівні ділових, масових, публічних, організаційних комунікацій, умінням аналізувати процес комунікації з точки зору доцільності використання різних комунікаційних технологій, умінням готувати творчі промо-проекти з використанням різних комунікаційних технологій, умінням забезпечувати ефективні комунікації відповідно до сфери: політичної, культурної, міжнародних відносин тощо, умінням протидіяти маніпулятивним впливам у кіно й на телебаченні

Обсяг курсу

Вид заняття	150 годин/ 5 кредитів ECTS		
Загальна кількість годин / форма навчання	денна	заочна	дистанційна
лекції	14		
практичні / лабораторні	14		

самостійна робота	118		
консультації	4		

Політики курсу – студенти мають дотримуватись кодексу академічної доброчесності:
https://www.krok.edu.ua/download/nakazi/2018-10-18_kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf

Схема курсу

Тиждень/ кількість годин	Тема	Форма діяльності	Література** Ресурси в інтернеті	Завдання, год
2	Вступ до курсу. Тема 1. Медіаграмотність як здатність аналізувати медіаінформацію. Медіаграмотність як навчальна дисципліна. Концепція медіаосвіти впродовж життя.	Лекція/ семінарське Online	Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В.Ф. Іванов, О.В. Волошенюк; наук. ред. В. В. Різун. – К.: Центр вільної преси, 2012. – 352 с.	Підготувати аналітичну довідку про особливості медіаосвіти в країнах Європи, а також у США
2	Тема 2. Що таке медіа.	Лекція/ семінарське Online	Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В.Ф. Іванов, О.В. Волошенюк; наук. ред. В. В. Різун. – К.: Центр вільної преси, 2012. – 352 с.	Підготувати презентацію чи-то хмару тегів щодо поняття медіа
2	Тема 3. Медіавпливи. Маніпуляції.	Лекція/ семінарське Online	Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В.Ф. Іванов, О.В. Волошенюк; наук. ред. В. В. Різун. – К.: Центр вільної преси, 2012. – 352 с.	Підготувати презентацію чи-то хмару тегів щодо поняття «маніпуляції в медіа»
2	Тема 4. Медіазалежність. Токсичність медіаконтенту. Мова ворожнечі.	Лекція/ семінарське Online	Баришполець О.Т. Брехня в інформаційному просторі та міжособовій комунікації: Монографія / О. Т. Баришполець. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. – 648 с.	Підібрати приклади мови ворожнечі у контенті сучасних веб-ресурсів (новинні ресурси)
2	Тема 5. Медіамеседжі. Аналіз медіатекстів.	Лекція/ семінарське Online	Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В.Ф. Іванов, О.В. Волошенюк; наук. ред. В. В. Різун. – К.: Центр вільної преси, 2012. – 352 с.	Зробити вибірку медіатекстів з веб-ресурсів з елементами маніпулювання (мінімум - 3)
2	Тема 6. Аудіовізуальна грамотність.	Лекція/ семінарське Online	Абетка візуальної грамотності / Баликін І., Волошенюк О., Чорний	Зробити вибірку політичної реклами останніх років на

			О., Федченко О. / За редакцією Волошенюк О., Іванова В., Євтушенко Р. – К.: АУП, ЦВП, 2019.	телебаченні (аналіз аудіо- та візуальних ефектів)
2	Тема 7. Новинна грамотність.	Лекція/ семінарське Online	Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В.Ф. Іванов, О.В. Волошенюк; наук. ред. В. В. Різун. – К.: Центр вільної преси, 2012. – 352 с.	Аналіз контенту сучасних новинних медіа (підготувати вибірку новин з 3 різних медійних ресурсів)

Система оцінювання та вимоги / Система оцінювання та критерії

Вимоги до індивідуальної /письмової роботи*	Рекомендованими формами науково-дослідної роботи з дисципліни «Медіаграмотність» є: робота з літературою (аналіз, конспектування, самостійний підбір джерел для виконання певного завдання); аналіз медіатекстів; підготовка наукових повідомлень та доповідей, написання есе, підготовка проєктів. Звертаю увагу на академічну доброчесність. Плагіат заборонено. Творчість та самостійність є важливими. Максимальний бал за виконання необов'язкових завдань – 20. Для індивідуальних, додаткових (необов'язкових) завдань чи для захисту залікової індивідуальної роботи: – максимальна оцінка: при максимально повному виконанні змісту завдання з використанням необхідних джерел та при належному оформленні результатів виконання завдання (електронного документу чи презентації); – неповна оцінка: диференціюється залежно від якості виконання та оформлення завдання; – оцінка не виставляється: якщо завдання виконане цілком невірно (повертається на доопрацювання студенту).
Семінарські/практичні заняття	Під час проведення семінарських занять використовуються наступні методи та технології викладання: бліц-опитування студентів за питаннями семінару; виступи студентів з доповідями по темі семінару; виступи студентів з доповідями за результатами виконання індивідуальних завдань; виступи студентів з доповідями за результатами виконання додаткових завдань; дискусії за ключовим питаннями.

Основна та додаткова література до курсу:

Базова

1. Абетка візуальної грамотності / Баликін І., Волошенюк О., Чорний О., Федченко О. / За редакцією Волошенюк О., Іванова В., Євтушенко Р. – К.: АУП, ЦВП, 2019.
2. Медіаграмотність та критичне мислення на уроках суспільствознавства: посібник для вчителя / Т. З. Бакка, О. Бурім, О. Волошенюк, Р. Євтушенко, Т. Мелешенко, О. Мокрогуз; За ред. В.Іванова, О. Волошенюк. – К.: ЦВП, АУЛ, 2016. - 243 с.
3. Медіаграмотність: Підручник для вчителів / Сінді Шейбе, Фейз Рогоу/ Перекл. з англ. С. Дьома; за загал. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. – К.: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2017. – 319 с.
4. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В.Ф. Іванов, О.В. Волошенюк; наук. ред. В. В. Різун. – К.: Центр вільної преси, 2012. – 352 с.

5. Медіаосвіта та медіаграмотність [Електронний ресурс] : підручник для студентів педагогічних коледжів / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. – К.: Центр Вільної Преси, 2014. – 431с. – Режим доступу: <http://www.aup.com.ua/uploads/mo3.pdf>.
6. Освітні практики із запобігання інфодемії, або Як не ізолюватися від правди. Навчальний посібник / За редакцією Волошенюк О., Євтушенко Р., Іванова В., Кулакова А. — Київ: АУП, Інтерньюз-Україна, ЦВП, 2020. – 68 с.
7. Посібник з верифікації [Електронний ресурс]: визначний гід з верифікації цифрового контенту для висвітлення надзвичайних подій. – Режим доступу: http://verificationhandbook.com/book_ua.
8. Практична медіаосвіта: авторські уроки. Збірка / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна та В. В. Лігостанського. – К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2013. – 447 с.

Допоміжна

1. Баришполець О.Т. Брехня в інформаційному просторі та міжособовій комунікації: Монографія / О. Т. Баришполець. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. – 648 с.
2. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. Т. Баришполець, Л. А. Найдьонова, Г. В. Мироненко, О. Є. Голубева, В. В. Різун та ін.; За ред. Л. А. Найдьонової, О. Т. Баришпольця. – К.: Міленіум, 2009. – 440 с. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/0B0VbC0WlJ54oZWVWb2ZZakg2MDA/view?pref=2&pli=1>.
3. Плахотша П.І. Інформаційна підготовка студентів непрофільних спеціальностей в університетах: навч.-метод. посібник / За ред. Г.О. Козлакової – [2-е вид.]. – Умань : СПД Сочинський, 2008. – 178 с.
4. Сучасна медіакультура українсько-польський досвід. Колективна монографія/ [Й. Лось, С. Гавронський, Т.Лильо, М. Уліта та ін.]; за наук. ред. проф. Й. Лося. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 392 с.